

"Svjedočanstva iz prošlosti - upozorenje za sadašnjost: poučavanje o holokaustu kroz usmenu povijest"

Predložak nastavnog plana

Autori: Povijest: Dragica Rončević, Sunčana Pomahač Gak
Engleski jezik: Dajana Vukadin
Hrvatski jezik: Kristina Dilica
Vjeronauk: Ivana Turkalj

Tema: Otpor

Kontekst: tema je namijenjena učenicima 8. razreda koji su već obradili nastavni sadržaj vezan za nastanak NDH, usvajanje rasnih zakona i općenito ustaški teror i antifašističkog pokreta.

Ishodi učenja:

- Učenik objašnjava ulogu pojedinca i skupine u pružanju otpora u NDH.
- Učenik na temelju svjedočanstava razlikuje vrste otpora u NDH.
- Učenik raspravlja o razlozima pojedinih odluka i postupaka u pružanju otpora.
- Učenik razvija stav o osobnoj odgovornosti unutar društvene zajednice.

Materijal i potrebna oprema:

- radni listovi za učenike, prijenosno računalo, projektor

Trajanje: 1 školski sat (45 minuta)

Tijek nastavnog sata

UVODNI DIO SATA (5 min.)

Sat započinjemo najavom nenajavljene provjere. Provjera je nenajavljena pa očekujemo i određenu reakciju u skladu s tim u vidu otpora (bar većine razreda). Ovo bi bilo samo uvodni dio gdje bi se učenicima moglo predočiti da na nešto što im se ne sviđa i s čim se ne slažu mogu odreagirati pasivno i aktivno, odnosno pružiti otpor. Svatko ima izbor, a taj izbor je na njima.

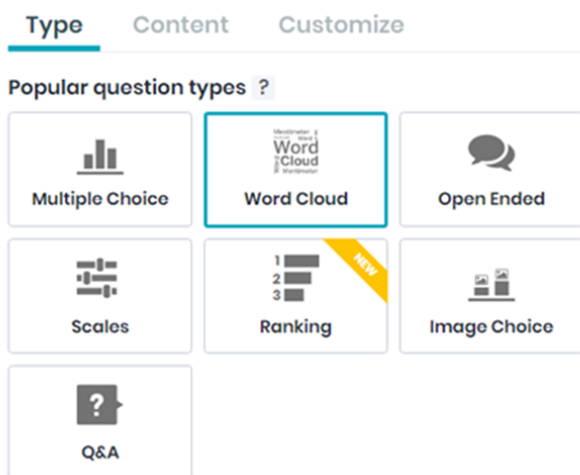

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Nakon toga učenike zamolimo da u digitalnom alatu Mentimeter (potrebno je izabrati opciju Oblak riječi - Word Cloud) napišu svoje asocijacije na riječ otpor. Kad je zadatak napravljen, učenici će komentirati dobivene rezultate. U Mentimeteru će riječi koje se ponavljaju više puta biti veće i istaknutije, a biti će prikazano na što ih sve asocira riječ otpor i uz što sve tu riječ povezuju.

Ista aktivnost može se odraditi klasičnom olujom ideja (papir i olovka).

Slika 1.: <https://www.mentimeter.com/app>

SREDIŠNJI DIO SATA (30 min.)

Učenici su u osmom razredu već obradili nastavni sadržaj vezan uz nastanak NDH, usvajanje rasnih zakona, ustaški teror i antifašistički pokret. Spominjali smo dosad naciste, fašiste, ustaše, partizane, četnike i te žrtve, ali ih nismo kategorizirali. Kroz razgovor ćemo nastojati doći do zaključka tko sve sudjeluje u ratu. Cilj je da učenici shvate da su uz „počinitelje“, i „žrtve“, postojali i drugi ljudi koji su bili sudionici rata, a samim time i holokausta, npr. „promatrači“ i „spasitelji“.

Učenike ćemo podijeliti u četiri skupine. Svaka skupina gledat će isječak iz videa te popuniti jednaku tablicu koja je unaprijed pripremljena. (Video možete jednostavno izrezati u digitalnom alatu Edpuzzle ako odaberete opciju crop video- <https://edpuzzle.com/>.)

Poznajete svoje učenike te odlučite hoće li uputa biti da odgovaraju na sva konkretna pitanja ili ona će ona služiti samo kao smjernice. Naravno, navedena pitanja moguće je korigirati i prilagoditi.

Prva grupa gleda isječak: 00:00 - 00:43

Druga grupa gleda isječak: 00:45 - 1:41

Treća grupa gleda isječak: 02:00 - 04:21

Četvrta grupa gleda isječak: 05:14 - 08:18

<p>OSOBE:</p> <p>O kome svjedok govori u isječku?</p> <p>Koje vrijednosti/političke stavove imaju?</p> <p>Za što se zalažu/što žele postići?</p>	<p><i>Kroz ovo pitanje učenici mogu ponoviti tko su npr. ustaše, četnici i partizani te koja je njihova pozicija u ratu (različiti interesi na istom geografskom prostoru).</i></p>
<p>ODLUKE koje su donijeli:</p> <p>Na koji način pokušavaju postići svoj cilj?</p> <p>Zašto su donijeli takvu odluku?</p> <p>Koji je bio rezultat njihove odluke?</p> <p>Jesu li mogli drugačije reagirati? Kako?</p>	
<p>Što možemo zaključiti/naučiti iz njihovih postupaka?</p>	

Nakon što su učenici raspravili u svojoj grupi te ispunili listić sa zadanim pitanjima biraju predstavnika grupe koji će govoriti u ime cijele grupe i predstaviti zadatak.

Kad je prezentiranje rezultata svih grupa gotovo slijedi pitanje kojeg su se možda dotaknuli u izlaganju, a možda i nisu. Učenici su tijekom izlaganja vjerojatno shvatili da se radi o različitim vrstama otpora. Ukoliko nisu spomenuli, učitelj će im postaviti pitanje koliko različitih vrsta otpora prepoznaju u ovim isječcima.

Slijedi razgovor o tome kako su postojali različite vrste otpora; od organiziranog otpora većih skupina čiji su pripadnici dijelili ista uvjerenja, ali i nasumičnih pojedinaca koji su svojim postupcima spašavali živote istovremeno ugrožavajući svoj vlastiti. (SPOMENUTI PRAVEDNIKE MEĐU NARODIMA)

ZAVRŠNI DIO SATA (9 min.)

U raspravu ćemo uvesti riječ šutnja te odvagnuti njezinu težinu (također možemo iskoristiti digitalni alat Mentimeter - oblak riječi).

Pripremiti ćemo listić s pitanjima za obradu pjesme (<https://povijest.net/prvo-su-dosli/>) kroz koju će učenici napraviti korelaciju sa skupinama koje su u videu navedene kao ugrožene od strane režima.

Kada su nacisti došli po komuniste, ja sam šutio; jer nisam bio komunist.

Kada su zatvorili sindikalce, ja sam šutio; jer nisam bio sindikalac.

Kada su došli po Židove, ja sam šutio; jer nisam bio Židov.

Kada su došli po mene, više nije bilo nikog, da se pobuni.

Nakon što učenici pjesmu stave u povijesni kontekst ostala pitanja se mogu doticati autorove namjere tj. što pjesmom želi postići, koju poruku šalje, kome je pjesma namijenjena, zašto se određene riječi ponavljaju, izražava li autor svoj stav.

Povesti ćemo razgovor o tome koje ranjive skupine postoje danas u demokratskom društvu te što svi možemo učiniti kako bismo poboljšali zajednicu u kojoj živimo. Možda učenici imaju primjer vlastitog iskazivanja stava kada su se zauzeli za nekoga...

Učenicima postaviti pitanje: Kako je moguće s ljudske strane da se holokaust dogodio?

Završna misao bi trebala biti da sve što se događa ima ljudski uzrok.

Holokaust je bio ljudski događaj koji je imao ljudski uzrok.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Činjenica da se neki povijesni događaj zbio i da je dokumentiran ne znači da se morao dogoditi. Holokaust se dogodio zato što su pojedinci, skupine i nacije donijele odluke o tome da li će sudjelovati ili neće.

Prije otkrivanja domaće zadaće i ispunjavanja izlazne kartice današnju nastavnu jединicu završavamo citatom Anne Frank, koji je itekako primjenjiv u svakodnevnom životu:

“Kako je divno to da nitko ne mora čekati ni trenutak da bi počeo svijet činiti boljim.”

IZLAZNA KARTICA

1. Na današnjem satu najviše mi se svidjelo:

2. Tri stvari koje sam danas naučila/naučio, od kojih barem jednu mogu primijeniti u svom životu:

- 1.
- 2.
- 3.

3. Na današnjem satu najmanje mi se svidjelo:

4. Dvije stvari o kojima želim znati više:

- 1.
- 2.

5. Da sam ja učitelj, jedna stvar koju bih izmijenila/izmijenio da bi sat bio bolji:

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

ILI

Ovo već znam!

Ovo sam saznao!

Ovo ću istražiti!

Ideje za domaću zadaću

Učenici će istražiti koje su to današnje ranjive skupine u društvu te koristeći usvojeno napisati svoju verziju pjesme/sastava *Prvo su došli po...*

Na satu su već povezali današnji sadržaj sa svakodnevnim životom, ali sad će proširiti i ubaciti svoje odgovore u domaći zadatak.

POVEŽI:

Podsjeća li vas današnji sadržaj na nešto drugo o čemu ste učili?

Podsjeća li vas na nešto iz vašeg života?

Učenici će se u domaćoj zadaći poslužiti i svojim komentarima na citat Edmonda Burke: "Da bi zlo pobijedilo sasvim je dovoljno da dobri ljudi ne čine ništa.

Na sljedećem satu će doći s pjesmom/sastavom i prezentirati napravljeno, a poveznice na članke iz medija kojima argumentiraju zašto su određenu skupinu uvrstili u tekst pjesme/sastava će kopirati na zajedničku ploču u alatu Padlet.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

